

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., v právní věci žalobce: **TALIMPORT, s. r. o.** (dříve TOTAL IMPORT, s. r. o.), IČ 24840734, se sídlem Praha 1, Řeznická 1486/5, zastoupeného Mgr. Danielem Hrbáčem, advokátem se sídlem Brno, Jaselská 197/14, proti žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Brno, Květná 15, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2013, č. j. SZPI/AB741-14/2013,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a shrnutí obsahu rozhodnutí správních orgánů

[1] Rozhodnutím ze dne 15. 2. 2013, č. j. SZPI/AB741-4/2013, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, inspektorát v Brně (dále též „inspektorát“), uložil dle § 39 odst. 6 písm. c) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých

souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o vinohradnictví“), žalobci pokutu ve výši 800 000 Kč (výrok I. rozhodnutí) za to, že se dopustil správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví, jelikož uváděl do oběhu produkt v rozporu s čl. 120c odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (dále též „nařízení č. 1234/2007“). Podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, pak žalobci uložil rovněž povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (výrok II. rozhodnutí).

[2] Konkrétně měl žalobce dle inspektorátu naplnit skutkovou podstatu předmětného deliktu tím, že ve své provozovně na adrese Mutěnice, Údolní 756, uváděl do oběhu:

I.) v období od 27. 12. 2011 do 11. 6. 2012 celkem v osmi případech vína, u kterých byl zjištěn obsah kyseliny citronové vyšší než 1 g/l, což je maximální množství povolené v příloze I A nařízení Komise (ES) č. 606/2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí (dále též „nařízení č. 606/2009“), nebo přídavek syntetického glycerolu, který není nařízením č. 606/2009 povolen. V jednom případě víno nevyhovělo ve znaku přídavek vody požadavku stanovenému v příloze XVb část A bod 1 nařízení č. 1234/2007. Předmětná vína tak byla podrobena nepovoleným enologickým postupům.

II.) dne 27. 12. 2011 víno, u kterého byly shledány nedostatky v požadavcích kladených na jeho vzhled (opalizující), vůni (oxidáza, nežádoucí biologické procesy) a chuť (oxidáza, nežádoucí biologické procesy, silně po myšíně), čímž nevyhovělo požadavkům čl. 14 odst. 1 v návaznosti na čl. 14 odst. 2 písm. b) a čl. 14 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, na základě kterého žalovaný rozhodnutí inspektorátu změnil. Žalovaný se s nosnými závěry inspektorátu ztotožnil, ale provedl několik dílčích změn výroku i odůvodnění. Doplnil úvahy ohledně toho, že se v části I výroku I. jednalo o pokračující správní delikt s osmi dílčími útoky, což promítl i do formulace výroku. U dvou dílčích skutků změnil datum spáchání. Dále uvedl, že nepovolený enologický postup spočívající v přídavku kyseliny citronové v hodnotě vyšší než 1 g/l je zakázán nejen s ohledem na přílohu I A nařízení č. 606/2009, ale i s ohledem na čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení. Zmiňované nařízení navíc mělo být použito *ve znění účinném v době spáchání správního deliktu* a ne *v platném znění* (jak uvedl inspektorát), a proto odpovídajícím způsobem změnil výrok I. bod 1. rozhodnutí. U jednotlivých bodů výroku I. žalovaný doplnil, jakým způsobem žalobce uvedl jednotlivá vína na trh, tedy komu tato vína prodal.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce včas žalobu. Konstatoval, že napadené rozhodnutí je nezákonné, nepřezkoumatelné, byla jím uložena nepřiměřená pokuta a v řízení došlo k vadám.

[5] Konkrétně namítal, že vymezení správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví je neurčité, nesrozumitelné, v rozporu s principem předvídatelnosti a protiústavní. Výše sankce není stanovena v závislosti na závažnosti porušené povinnosti, ale v závislosti na původu předpisů, které ji stanovují. Na základě takto vymezeného správního deliktu tedy není možné podnikatelům ukládat sankce. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, proč bylo jednání žalobce klasifikováno právě jako porušení § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a ne např. jako porušení § 39 odst. 1 písm. y) téhož zákona.

[6] Nařízení č. 1234/2007, jehož ustanovení měl žalobce porušit, není předpisem, který by upravoval vinohradnictví a vinařství, a proto § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví na danou věc nedopadá.

[7] Správní orgány se nezabývaly otázkou odpovědnosti žalobce. Ten postupoval v souladu s § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví tak, že si od svého dodavatele vyžádal veškeré informace o výrobku. Žalobce se domníval, že vlastnosti výrobku odpovídají poskytnutým informacím a za těchto podmínek přistoupil k nákupu a dalšímu prodeji vína. Z ekonomického hlediska není pro běžného podnikatele možné provádět laboratorní analýzy na blíže nezjištěný okruh přídatných látek. Běžným postupem je degustace vzorků kupovaného vína, avšak glycerol prostou degustací není možné odhalit. Po zjištění nepovolených přídatných látek se žalobce okamžitě pokusil stáhnout předmětné víno z prodeje.

[8] Jediným důkazem, který prokazuje vinu žalobce, jsou protokoly o zkoušce, které jsou však velmi povrchní a formální. Žalovaný výsledky těchto zkoušek pouze mechanicky přejal, aniž by se v rámci odůvodnění s těmito výsledky vypořádal. V odůvodnění chybí popis použitých metod a v rozhodnutí inspektorátu i označení metody. V napadeném rozhodnutí je metoda označena kódem, který je zcela nesrozumitelný.

[9] Není zřejmé, jak citlivá metoda byla použita při detekci přítomnosti glycerolu, navíc správní orgány nezjišťovaly množství glycerolu ve víně. Glycerol je látka, která se v prostředí může běžně vyskytovat, a to jak v přírodní, tak syntetické formě.

[10] V případě zjištění nadlimitního množství kyseliny citronové není podrobněji popsána metoda a nejsou uvedeny rozdíly ve výsledcích mezi jednotlivými testovanými vzorky. Žalovaný se nezabýval odchylkou měření, která může podle konkrétní metody standardu Mezinárodní organizace pro révu a víno (OIV) dosahovat 5 až 20 %, a která byla podstatná vzhledem k mezním hodnotám naměřeným v tomto případě.

[11] Nelze dospět k závěru, že zjištěné vady měly všechny lahve celé předmětné šarže vína. Při lahvování vína může dojít (a obvykle dochází) k situaci, že koncentrace určité látky je v některých lahvích vyšší než v jiných. O tom svědčí i skutečnost, že překročení množství

kyseliny citronové (mezni hodnota) bylo zaznamenáno pouze v případě některých vín, zatímco v případě šarže L 27/03/2012, L 20/05/2012 a L 21/12/2011 bylo množství kyseliny citronové v normě.

[12] Závěry ohledně vzhledu a chuti byly učiněny na základě pouhé degustace vína a nebyly provedeny analytické metody dle čl. 120g nařízení č. 1234/2007. Testování navíc bylo prováděno v době, kdy předmětné víno již opustilo sféru vlivu žalobce, a popisované nedostatky tak mohly být způsobeny špatným skladováním vína jeho dalšími majiteli.

[13] Ve správním spise nejsou doklady o tom, že by došlo k ekonomickému poškození spotřebitele. Přídavné látky ovlivňují chuť vína, to však neplatí v případě zcela nepatrného množství. V dané věci nebylo množství syntetického glycerolu určeno a v případě kyseliny citronové došlo pouze k nepatrnému překročení povoleného množství, které se na chuť vína nemohlo nikterak odrazit. Žalovaný navíc hovořil pouze o možném ekonomickém poškození spotřebitele. Odůvodnění ve vztahu k možné ekonomické újmě spotřebitelů je zcela nejasné.

[14] Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť v rozporu s § 68 správního řádu neobsahuje srozumitelné odůvodnění a nejsou v něm uvedeny podklady rozhodnutí a úvahy, kterými se žalovaný řídil. Výše uložené pokuty byla odůvodněna nedostatečně, jelikož správní orgány nepřihlédly k délce doby, k okolnostem a k následkům protiprávního jednání dle § 24 odst. 5 zákona č. 379/2005 Sb.

[15] Uložená pokuta je nepřiměřeně vysoká. Ustanovení § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví dopadá na velmi rozlišné a různě závažné povinnosti podnikatelů, přitom stanoví jednotnou pokutu v maximální výši 5 000 000 Kč. V dané věci množství kyseliny citronové pouze nepatrně překračovalo maximální povolenou hodnotu, hodnota glycerolu nebyla zjištěna. Přídavné látky tedy neměly vliv na chuť vína a nepředstavovaly pro spotřebitele žádnou újmu. Žalobce přítomnost přídavných látek nezpůsobil, neměl o nich povědomost a ani nezanedbal žádnou svoji právní povinnost. Jeho postup při obchodování s předmětnými výrobky byl obvyklý, odpovídající pravidlům běžné obchodní praxe v daném odvětví. Žalobce neměl ze správního deliktu žádný majetkový prospěch. Jednání žalobce je tedy nutno hodnotit jako málo závažné.

[16] Uložená pokuta je pro žalobce likvidační, povinnost ji uhradit by vedla k likvidaci obchodní činnosti žalobce. Dle informací žalobce jsou v obdobných případech ukládány pokuty v rozmezí 10 000 Kč až 100 000 Kč.

[17] S ohledem na shora uvedené žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[18] Ve vyjádření k žalobě žalovaný ohledně námitek, které byly uplatněny již v odvolacím řízení, odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále uvedl, že přestože § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví pojímá větší množství skutkových podstat než je v legislativní praxi obvyklé, není důvod domnívat se, že se jedná o ustanovení neurčité či že

se zde skutkové podstaty dublují. Jedná se o skutkové podstaty, které jsou vždy zcela konkrétní.

[19] Přídavek syntetického glycerolu do vína nelze považovat za jednání naplňující skutkovou podstatu podle § 39 odst. 1 písm. y) zákona o vinohradnictví. Přestože toto ustanovení míří na nepřípustné přidávání látek do vína, je konstruováno jako porušení vnitrostátního právního předpisu, konkrétně § 12 odst. 2 téhož zákona. Nařízení jako primární právní předpis EU je však přímo použitelné a má aplikační přednost před vnitrostátním právem. Pokud tedy tentýž právní vztah upravuje jak norma obsažená v nařízení EU, tak vnitrostátní předpis, je třeba aplikovat nařízení.

[20] V nařízení č. 1234/2007 byly výslovně upraveny některé významné aspekty týkající se vína, a není tak pochyb o tom, že bylo taktéž předpisem, který upravoval oblast vinohradnictví a vinařství. Skutková podstata tak byla správním orgánem určena správně.

[21] Správní orgány se odpovědností účastníka řízení za spáchané správní delikty výslovně zabývaly. Žalobce v průběhu správního řízení neprokázal ani netvrdil, že splnil podmínky § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví nutné pro zbavení odpovědnosti za správní delikt. Důkazní břemeno však podle tohoto ustanovení leží právě na žalobci.

[22] Vzhledem k tomu, že nebylo pochyb o tom, že se předmětné látky (kyselina citronová, syntetický glycerol a přidaná voda) do vína musely dostat před jeho lahvováním, je zřejmé, že vína byla nevyhovující již v době, kdy je žalobce uváděl na trh. Nebyl důvod, proč závěr o tom, že se jedná o víno nevyhovující, nevztáhnout na celé šarže těchto vín.

[23] Námitku, že je pro něj uložena pokuta likvidační, žalobce v průběhu odvolacího řízení nevnesl a v žalobě ji nijak nevysvětlil, ani nedoložil.

[24] Na základě výše uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

[25] Soud, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí inspektorátu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[26] Pokud jde o obecně uplatněné žalobní body, soud je neshledal důvodnými. Rozhodnutí správních orgánů jsou po formální i obsahové stránce v souladu se zákonem, nepostrádají žádnou ze zákonných náležitostí. Výroky rozhodnutí o jiném správním deliktu přitom splňují i požadavky kladené na tento typ rozhodnutí judikaturou (srov. zejména usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006-73, ve věci „*AQUA SERVIS, a. s.*“, publ. pod č. 1546/2008 Sb. NSS; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Rovněž tak nelze rozhodnutí žalovaného považovat za nepřezkoumatelné. Žalovaný se pečlivě zabýval odvoláním žalobce, ve svém rozhodnutí se vyjádřil ke všem odvolacím námitkám a své závěry náležitě odůvodnil.

[27] Žalobce se dopustil správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví tím, že porušil povinnost stanovenou předpisem Evropské unie upravujícím oblast vinohradnictví. Konkrétně tím, že uváděl do oběhu vína, která byla podrobena nepovoleným enologickým postupům, čímž porušil povinnost stanovenou čl. 120c odst. 4 nařízení č. 1234/2007 (možno dodat, že nařízení č. 1234/2007 bylo s účinností ke dni 31. 12. 2013 zrušeno a nahrazeno nařízením č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007; na nyní souzené věci ovšem tato skutečnost ničeho nemění, enologické postupy a omezení, včetně zákazu, za jehož porušení byl žalobce sankcionován, jsou nyní upraveny v čl. 80 nařízení č. 1308/2013 s odkazem na jeho přílohu VIII). K tomu lze doplnit, že z textu nařízení č. 1234/2007 je zřejmé, že se jedná o předpis upravující oblast vinohradnictví, vinařství nebo obchodu s produkty ve smyslu § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví, viz např. čl. 1 odst. 1 písm. l) tohoto nařízení.

[28] Povolené enologické postupy, podmínky a meze jejich použití jsou uvedeny v příloze I A nařízení č. 606/2009 (viz čl. 3 odst. 2 citovaného nařízení). Další omezení jsou stanovená v příloze XVb nařízení č. 1234/2007.

[29] Z citovaných právních předpisů vyplývá, že maximální množství přídavku kyseliny citronové s ohledem na stabilizaci vína v ošetřeném vínu uvedeném na trh nesmí překročit hodnotu 1 g/l, že přidávání syntetického glycerolu do vína není povoleno a že všechny povolené enologické postupy vylučují přidání vody, kromě případů, kdy existuje zvláštní technická potřeba.

[30] Relevantní právní úpravou, která dopadá na jednání žalobce, je tak právě výše citovaná právní úprava, přičemž jde o právní úpravu s aplikační předností. Nařízení je závazné ve všech svých částech a platí od okamžiku účinnosti bezprostředně ve všech členských státech. Bezprostřední použitelnost znamená především, že nařízení je aplikovatelné již v důsledku své existence, aniž by bylo zapotřebí jakékoliv transpozice. Všechny orgány členských států, správní úřady i soudy jsou povinny nařízení aplikovat. Nařízení má aplikační přednost před vnitrostátním právem.

[31] Výše citovaný čl. 120c bod 4 nařízení č. 1234/2007 je tak bezprostředně závazný a zakazuje uvádění takových vín na trh, která byla podrobena nepovoleným enologickým postupům. Zajistit dodržování tohoto zákazu je na členském státu, a proto vnitrostátní zákonodárce vymezil správní delikt podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví, který se vztahuje přímo na porušení povinnosti stanovené předpisem Evropské unie upravujícím oblast vinohradnictví, vinařství nebo obchodu s produkty, tedy i pro obchodování s vínem, a umožňuje sankcionovat nedodržení zmiňovaného zákazu. Ustanovení § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví je odkazovací normou, která je ve spojení s odkazovaným předpisem Evropské unie dostatečně určitá a konkrétní. Na takové konstrukci neshledává zdejší soud nic protiústavního. Použití odkazovacích norem je běžnou legislativně technickou metodou, která slouží k větší přehlednosti a provázanosti právních předpisů. Po žalobci coby obchodníkovi s vínem v rámci unijního trhu lze spravedlivě požadovat znalost evropské právní úpravy v oblasti vinohradnictví a vinařství.

[32] V dané věci by přitom materiálně šlo uvažovat i o podřazení žalobcova jednání pod skutkovou podstatu správního deliktu upravenou v § 39 odst. 1 písm. y) zákona o vinohradnictví. Dle něj se právnická osoba dopustí správního deliktu, uvede-li do oběhu produkt, který obsahuje přidanou látku v rozporu s § 12 odst. 2 citovaného zákona. Dle tohoto ustanovení je přidávání jakýchkoliv látek do produktu zakázáno, pokud nestanoví předpisy Evropské unie, tento zákon nebo prováděcí právní předpis jinak. Vzhledem k tomu, že zákonodárce v případě obou zmiňovaných správních deliktů stanovil horní hranici sazby pokuty shodně do výše 5 000 000 Kč, není natolik podstatné, že správní orgány v tomto konkrétním případě postupovaly podle pravidel aplikační přednosti.

[33] Odpovědnost právnických osob za správní delikty dle zákona o vinohradnictví je odpovědností objektivní. Nejedná se však o odpovědnost absolutní, neboť zákon obsahuje v § 40 odst. 1 liberační důvod, dle kterého se lze této odpovědnosti zprostit, jestliže právnická osoba prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. Existenci tohoto liberačního důvodu však musí prokázat delikvent – tedy v tomto případě žalobce. V průběhu řízení žalobce nejenže existenci liberačního důvodu neprokázal, ale ani ji netvrdil. Tento nedostatek nelze napravit až ve fázi soudního přezkumu. Z odpovědnosti za správní delikt by se i tak nebylo možné liberovat pouze s poukazem na to, že se žalobce spoléhal na údaje uváděné dodavatelem. Takové jednání nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí, tedy za skutečně aktivní činnost žalobce, jež by daný stav odvrátila. Žalobce žádné speciální úsilí, na základě něhož by se dalo uvažovat o zproštění jeho odpovědnosti, nevynaložil, resp. jeho vynaložení neprokázal a ani jím neargumentoval. To, že se pokusil předmětné víno stáhnout z prodeje, bylo jeho povinností. Lze tedy v tomto uzavřít, že povinností žalovaného nebylo se v napadeném rozhodnutí otázkou odpovědnosti z úřední povinnosti zabývat, když žalobce tuto námitku nevznesl.

[34] Hlavními podklady rozhodnutí inspektorátu byly především protokoly o zkoušce, v nichž byly identifikovány použité metody zkoušky. Pro zjištění množství kyseliny citronové to byl enzymatický test (kód dle ceníku E042), metoda SZPI 0424 (Compendium of international methods of wine and must analysis, OIV-MA-AS313-09:R2009, Návod firmy Megazyme). Přídavek syntetického glycerolu byl zjišťován metodou GC-MS (kód dle ceníku V143), metoda SZPI 4810 (Compendium of international methods of wine and must analysis, OIV-MA-AS315-15:R2007). Přídavek vody byl určen metodou IRMS (kód dle ceníku V127), metoda SZPI 4903 (Compendium of international methods of wine and must analysis, OIV-MA-AS2-12:R2009). Inspektorát uvedl, že vycházel z těchto listin a žalovaný na základě odvolací námitky blíže identifikoval použité metody. Soud má za to, že takovéto odůvodnění ve vztahu k metodám provedených zkoušek postačovalo. Z právních předpisů nevyplývá, že by podrobný popis použitých laboratorních metod byl náležitostí rozhodnutí. Vzhledem ke složitosti dané problematiky by to ani nebylo vhodné.

[35] U metody pro zjištění obsahu kyseliny citronové byla v protokolech o zkoušce uvedena i odchylka měření 0,033 g/l, která byla řádně zohledněna. Nebylo úkolem správních orgánů se touto odchylkou více zabývat, jak se domáhal žalobce. Inspektorát vycházel z výsledků zkoušek, které nebyly nijak zpochybněny.

[36] Pokud jde o syntetický glycerol, tak vzhledem k tomu, že jakákoli jeho přítomnost ve víně je dle předmětných právních předpisů nepřípustná, stačí, že je provedena laboratorní

zkouška zaměřená na detekci této látky ve víně, tedy na její kvalitativní stanovení. Nemusí tak být zjišťováno přesné množství látky tzv. kvantitativní metodou. Tomu odpovídala i metoda použitá v nyní posuzovaném případě.

[37] Zjištění konkrétního množství syntetického glycerolu ve víně se teoreticky mohlo promítnout do úvah o výši pokuty, avšak zdejší soud je toho názoru, že pouze pro žalobce negativně, kdyby bylo zjištěno vysoké množství této látky. Pokud by bylo zjištěno množství nízké, stále by se jednalo o správní delikt a těžko by tato okolnost mohla být posuzována jako polehčující i s přihlédnutím k tomu, že dané pochybení bylo zjištěno u osmi šarží vína, a nejednalo se tak o ojedinělý exces, kdy by se do daného vzorku náhodně dostalo zanedbatelné množství syntetického glycerolu.

[38] Tvrzení, že se stopové množství syntetického glycerolu může ve víně běžně vyskytovat, žalobce ničím nedoložil, nicméně ani tak by s touto argumentací nemohl uspět, jelikož právní předpisy zakazují jakýkoli výskyt syntetického glycerolu ve víně, tedy i jeho stopového množství.

[39] Testování vzorků odebraných z jednotlivých šarží vína odpovídalo metodám kontroly potravin a vína. Šarží se dle zákona o potravinách rozumí množství druhově totožných jednotek, které byly vyrobeny za stejných podmínek. Proto se stanoveným postupem odebírají ze šarže pouze vzorky, a není tak potřeba, aby byla podrobena zkoušce každá lahev předmětné šarže, což by bylo i nereálné požadovat. Stanovením šarže výrobce určuje, že potraviny byly vyrobeny za stejných podmínek a zásadně by tedy měly mít stejné vlastnosti. Výrobce si může i s ohledem na možné vady sám určit velikost šarže a chránit se tak před neblahými důsledky zjištěných vad. Praxe kontrolních orgánů je tedy zcela legitimní a v souladu s právními předpisy. Argument žalobce, že předmětné nedostatky mohly být způsobeny špatným skladováním vína jeho dalšími majiteli, nemůže obstát. Vzhledem k charakteru zjištěných nedostatků – přítomnost kyseliny citronové, syntetického glycerolu a přidané vody – je zřejmé, že tyto látky vína musela obsahovat již před nalahvováním.

[40] Co se týče senzorické analýzy, nelze přistoupit na argumentaci žalobce, že by byla protiprávní. Dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc, inspekce mj. kontroluje, zda potraviny splňují požadavky stanovené zvláštními právními předpisy, nebo mezinárodními smlouvami. Inspekce při plnění těchto úkolů provádí nebo zajišťuje provedení rozborů potravin v laboratořích, které splňují podmínky pro provoz laboratoří stanovené v ČSN EN ISO/IEC 17025, mezi které patří i odbor zkušební laboratoře inspektorátu Státní zemědělské a potravinářské inspekce v Brně, který prováděl zkoušky v nyní projednávané věci.

[41] Dle vyhlášky č. 211/2004 Sb., o metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků, ve znění pozdějších předpisů, patří mezi metody zkoušení i senzorické hodnocení, které dle § 8 této vyhlášky provádí oprávněná a řádně proškolená osoba, která postupuje podle českých technických norem upravujících senzorické analýzy. Podrobnější konkrétní požadavky na výrobu vína obsahuje vyhláška č. 323/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství, a která v § 4 odkazuje na přílohu č. 5 (seznam chorob a vad vína týkající se vzhledu, barvy, vůně, chuti a perlení vína) a přílohu č. 6

(smyslové požadavky na jakost vína). Senzorická analýza je tedy standardní zákonnou kontrolní metodou, která je prováděna odborně způsobilými osobami. Zjištěné vady byly v nyní projednávané věci popsány v souladu s vyhláškou č. 323/2004 Sb. (vzhled opalizující, vůně oxidáza, nežádoucí biologické procesy a chuť oxidáza, nežádoucí biologické procesy, silně po myšíně).

[42] Článek 120g nařízení č. 1234/2007 se vztahuje na metody, podle kterých může být určeno složení výrobků, a na pravidla, dle kterých může být stanoveno, zda tyto výrobky nebyly podrobeny nepovoleným enologickým postupům. Nedopadá tedy na zjišťování senzorických vlastností a v tomto ohledu se neuplatní.

[43] Jestliže žalobce považoval provedené zkoušky a protokoly o nich za nedostačující či vadné, měl možnost proti protokolům o zkouškách podat námitky. Stejně tak mohl požádat při odběru vzorků v souladu s § 16 odst. 3 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, o duplikátní vzorek. Ani jedno z toho však žalobce neučinil.

[44] Úvaha správních orgánů ohledně ekonomického poškození spotřebitelů byla logická a přezkoumatelná. Jestliže do oběhu bylo uvedeno 128 160 l vína (107 424 ks lahví), lze předpokládat, že mohly být poškozeny zájmy několika desítek tisíc spotřebitelů (za logického předpokladu, že běžný spotřebitel si průměrně kupuje jednu lahev vína). Již z povahy spáchaného deliktu je zřejmá potencialita ekonomického poškození spotřebitele. Ten si za své peněžní prostředky vybere, na základě údajů neodpovídajících skutečnosti, potraviny, která nemá deklarované vlastnosti, čímž dochází k deformaci rozhodovacího procesu spotřebitele při vynakládání jeho finančních prostředků vyčleněných na potraviny. Tedy jak uvedl inspektorát na str. 9 odst. 3 rozhodnutí „*nebylo naplněno jeho očekávání, co se týče předpokládané kvality vína*“. Zde Krajský soud v Brně poukazuje ve shodě se svým dřívějším rozsudkem ze dne 24. 9. 2012, č. j. 29 A 56/2011-55, a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2010, č. j. 4 Ads 123/2009-99, na to, že i pouhá možnost ohrožení práv spotřebitelů může být považována za škodlivý následek protiprávního jednání za předpokladu, že je tato možnost ohrožení dostatečným způsobem skutkově podepřena, což se také v dané věci stalo.

[45] Výše pokuty byla odůvodněna v souladu s § 40 odst. 2 zákona o vinohradnictví dostatečně i s přihlédnutím k závažnosti správního deliktu, a to především ke způsobu jeho spáchání, jeho následkům a okolnostem, za nichž byl spáchán (viz str. 16 a 17 napadeného rozhodnutí). Ustanovení § 24 odst. 5 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, na které v žalobě odkazoval žalobce, se v dané věci neaplikuje.

[46] Žalobce považoval uloženou pokutu za nepřiměřeně vysokou. Zde je nutno v první řadě obecně uvést, že ukládání pokut za správní delikty se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva správního orgánu), tedy zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některé z více možných řešení, které zákon dovoluje.

[47] Podrobit volné správní uvážení soudnímu přezkoumání lze však dle § 78 odst. 1 s. ř. s. jen potud, překročil-li správní orgán zákonem stanovené meze tohoto uvážení (v první řadě jde ale o meze vyplývající z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality apod.) nebo správní orgán volné uvážení zneužil. Soud tedy posuzuje, zda rozhodnutí správních orgánů nevybočila z mezí stanovených zákonem.

[48] Z rozhodnutí správních orgánů je zřejmá poctivá snaha o individualizaci pokuty a o její řádné zdůvodnění. Správní orgány se zabývaly závažností správních deliktů na základě kritérií obsažených v § 40 odst. 2 zákona o vinohradnictví, kterými jsou způsob spáchání, následky a okolnosti, za nichž byl správní delikt spáchán. V důvodech rozhodnutí vyložily, jaká konkrétní kritéria byla vzata v úvahu a jaký mají vliv na význam deliktu. Soud nemá důvod vytýkat správním orgánům nedostatky v užití správního uvážení.

[49] Závěrem nutno uvést, že použité právní úvahy o výši pokuty nevybočily ze zákonných mezí a ani netrpí vnitřním logickým rozparem. Obsah správního spisu jako celku a podaná žaloba nezakládají důvod pro snížení již uložené pokuty. Vzhledem k tomu, že za předmětné protiprávní jednání bylo možno uložit pokutu podle § 39 odst. 6 písm. c) zákona o vinohradnictví až do výše 5 milionů Kč, má krajský soud za to, že pokuta uložená při spodní hranici zákonné sazby (ve výši 16 % této sazby) je přiměřená, nevybočující ze zavedené správní praxe, a plně odpovídající předmětnému porušení povinností a okolnostem, za kterých k tomuto porušení došlo, přitom její uložení bylo správními orgány řádně a přezkoumatelným způsobem odůvodněno. Jestliže měl žalobce za to, že v jeho prospěch svědčí nějaké polehčující okolnosti, měl tuto námitku vznést primárně v průběhu správního řízení, aby se s ní mohly správní orgány vypořádat.

[50] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133, č. 2092/2010 Sb. NSS, dospěl k závěru, že správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Platí přitom však, že správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Pravomoci správních orgánů ke zjišťování majetkových poměrů účastníka řízení o jiném správním deliktu jsou do určité míry omezené, proto záleží především na účastníkovi řízení, zda projeví svůj zájem na tom, aby uložená pokuta pro něj neměla likvidační důsledky.

[51] V daném případě z obsahu správního spisu vyplynulo, že v odvolání ze dne 29. 3. 2013 žalobce namítal pouze nepřiměřenou přísnost pokuty ve výši 800 000. Žádnou konkrétní a důkazně podloženou argumentaci svědčící likvidačnímu dopadu sankce tedy žalobce v průběhu správního řízení neuplatnil. Z tohoto důvodu nemohl žalobce uspět s touto námitkou až v řízení o žalobě. Aby žalobce totiž mohl před soudem úspěšně uplatnit tuto námitku, musí dát správnímu orgánu prvního stupně, potažmo odvolacímu orgánu, nejdříve možnost zabývat se jeho situací a tvrzeními, které je povinen i řádně doložit. Žalobce nemůže

v tomto směru ponechávat dokazování těchto skutečností až na řízení před soudem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, č. j. 7 Afs 9/2013-25). Ostatně nutno podotknout, že v řízení před soudem žalobce zmínil likvidační potenciál pokuty pouze okrajově a zcela obecně.

V. Závěr a náklady řízení

[52] Soud tedy shledal žalobcovy námitky neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[53] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19. ledna 2016

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu